

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Soupis konkursní podstaty v judikatuře Nejvyššího soudu

Jestliže správce oznámí příslušnému katastrálnímu úřadu, že sepsal do konkursní podstaty nemovitosti ve vlastnictví osob odlišných od úpadce, nesmí katastrální úřad povolit zápis změn vlastnických práv k nemovitostem na základě právních úkonů, které učinila jiná osoba než správce. Soupis majetku podstaty představuje titul, kterým správce konkursní podstaty dokládá, že je oprávněn se sepsaným majetkem při jeho zpeněžení nakládat.

V tomto článku přinášíme výběr z nejpodstatnějších rozhodnutí soudů v České republice, jež se týkají soupisu konkursní podstaty a právních účinků způsobujících zápis věci do soupisu konkursní podstaty.

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 25.3.2002, 22 Cdo 2141/2001

Základním podkladem pro zpeněžení podstaty je soupis podstaty, který provádí správce odstaty. Soupis může být i dodatečně rozšířen (§ 18 zákona o konkursu a vyrovnání). Soupis musí zachytit celý rozsah konkursní podstaty a správce do něj zahrne i všechny pochybné případy spolu s poznámkou o důvodech pochybností. Správce do soupisu v zásadě zahrne každou věc a právo, o nichž je přesvědčen, že do podstaty náleží. Pokud je do podstaty zahrnuta věc, k níž uplatňuje právo třetí osoba, soud této třetí osobě uloží, aby ve stanovené lhůtě podala proti správci vylučovací (excindační) žalobu. Není-li vylučovací žaloba včas podána, má se za to, že věc patří do konkursní podstaty (§ 19 odst. 2 zákona o konkursu a vyrovnání). Jestliže správce oznámí příslušnému katastrálnímu úřadu, že sepsal do konkursní podstaty nemovitosti ve vlastnictví osob odlišných od úpadce, nesmí katastrální úřad povolit zápis změn vlastnických práv k nemovitostem na základě právních úkonů, které učinila jiná osoba než správce. Soupis majetku podstaty představuje titul, kterým správce konkursní podstaty dokládá, že je oprávněn se sepsaným majetkem při jeho zpeněžení nakládat. Uvedená zásada dnes jednoznačně vyplývá z § 18 odst. 2 a 3 zákona o konkursu a vyrovnání, ve znění po novele, provedené zákonem č. [105/2000](#) Sb., účinné od 1. 5. 2000. Tato zásada však již byla akceptována i před uvedenou novelou, neboť soudní praxe k ní dospívala výkladem (viz stanovisko Nejvyššího soudu ČR, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 52/1998).

Ze shora uvedeného vyplývá, že pro zajištění majetku úpadce za účelem jeho budoucího zpeněžení není třeba, aby u nemovitých věcí, o nichž je správce přesvědčen, že náležejí do podstaty, byl v katastru nemovitostí zapsán jako vlastník úpadce. Titulem pro nakládání s majetkem úpadce, včetně nemovitostí, je soupis majetku. Je-li určitá nemovitost sepsána v soupisu majetku, pak při zpeněžení majetku je dostatečným podkladem pro zápis vlastnického práva v katastru nemovitostí na další subjekt právě soupis majetku. Není proto nezbytné, aby byl úpadce jako vlastník nemovitosti v katastru nemovitostí zapsán. Z tohoto hlediska pak žalobce B/ nemá naléhavý právní zájem na určení existence vlastnického práva, neboť pro zpeněžení majetku úpadce nemusí být úpadce zapsán jako vlastník nemovitostí v katastru nemovitostí.

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 20.8.2002, 22 Cdo 2141/2001

Soupis podstaty provedený jejím správcem není totiž způsobem, jakým lze nabýt věci do vlastnictví, nehledě k tomu, že do soupisu se zapisují i věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty, které nenáležejí úpadci (srov. § 18 zákona č. [328/1991](#) Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů).

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 29.9.2001, 20 Cdo 708/2001

Ačkoliv je ke zpeněžení majetku věcně příslušný exekuční, tedy okresní, soud místně příslušný podle § 252 o. s. ř., nejde o vykonávací řízení ve vlastním slova smyslu. Správci konkursní podstaty jako jediné osobě oprávněné návrh na zpeněžení majetku účinně podat sice ustanovení § 27 odst. 3 ZKV přisuzuje postavení oprávněného, povinného zde však není (shodně srov. též Winterová, A. a kol. in: Občanský soudní řád a předpisy souvisící. 9. vydání. Linde Praha a. s. 2001, str. 506 nebo Tripes, A. in: Exekuce v soudní praxi. 1. vydání. Praha, C. H. Beck 1997, str. 371). Je to logické, jelikož správce konkursní podstaty tu soud žádá o zpeněžení majetku, na který se pohlíží (proto, že byl sepsán do konkursní podstaty) jako na úpadcův (bez zřetele k tomu, že může být vlastnický připsán jiným osobám), a s nímž je správce oprávněn nakládat na základě ustanovení § 14 odst. 1 písm. a) a § 18 odst. 3 ZKV. Jelikož proti správci konkursní podstaty (v postavení oprávněného) při zpeněžení majetku podle ustanovení o výkonu rozhodnutí ani formálně nestojí osoby uvedené v § 255 o. s. ř., soud zpeněžení jím označeného majetku ani formálně nenařizuje a při splnění ostatních předpokladů přikročí rovnou k úkonům, jimiž má být zpeněžení realizováno (shodně srov. opět výše cit. dílo Winterová, A. a kol.: Občanský soudní řád a předpisy souvisící, str. 509). Třetí osoby se mohou ubránit zpeněžení majetku sepsaného do konkursní podstaty (lhostejno, jak má ke zpeněžení dojít) jen prostřednictvím vylučovací žaloby dle § 19 odst. 2 ZKV.

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 16.6.1999, 31 Cdo 1908/1998

Jelikož do konkursní podstaty bez dalšího náleží majetek, který dlužníkovi patřil v den prohlášení konkursu (srov. § 6 zákona), je povinností správce konkursní podstaty zařadit po prohlášení konkursu do soupisu konkursní podstaty všechny věci náležející do bezpodílového spoluvlastnictví úpadce, avšak s poznámkou, že dosud neproběhlo vypořádání. Rozhodnutí, kterým soud na základě požadavku obsaženého v § 26 odst. 1 zákona bezpodílové spoluvlastnictví vypořádá (lhostejno, zda k návrhu správce nebo k návrhu úpadcova manžela podanému vůči správci), je pak podkladem pro vyloučení věcí, jež byly přikázány manželce úpadce, z konkursní podstaty. Správce tak učiní u příslušných položek soupisu konkursní podstaty poznámkou o výsledku řízení o vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví. Řízení o vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví je tu zvláštním druhem sporu vyvolaného konkursem (incidenčního sporu), kterým se vymezuje rozsah majetku konkursní podstaty a který v případě, že důvodem zařazení věci do soupisu byla jen okolnost, že nedošlo k vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví úpadce, nahrazuje spor o vyloučení věci z konkursní podstaty vycházející z toho, že soud věc v rámci vypořádání již přikázal do výlučného vlastnictví manžela úpadce, není nutná. Výsledek řízení o vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví zaniklého prohlášením konkursu je správce (i jako účastník řízení), stejně jako konkursní soud, povinen respektovat; konkursnímu soudu proto ani nepřisluší vyzývat manžela úpadce po proběhnuvším vypořádání k podání vylučovací žaloby.

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 27.1.1998, 2 Odon 86/1997

Nedostatek naléhavého právního zájmu na určení, kdo je či není vlastníkem věci, nelze důvodně dovozovat ani z ustanovení § 19 ZKV. Správce konkursní podstaty je povinen podle pokynů konkursního soudu, za použití seznamu majetku a závazků předloženého úpadcem a za součinnosti věřitelského výboru, sestavit soupis majetku patřícího do konkursní podstaty (srov. § 18 odst. 1, větu první, ZKV). Soupis podstaty tvoří právní podklad pro zpeněžení majetku patřícího do podstaty; zpeněžen může být jen ten majetek, který byl sepsán, a správce je povinen zpeněžit veškerý sepsaný majetek, ledaže by byl ze soupisu zákonem stanoveným způsobem vyloučen.

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. května 2002, 29 Cdo 2086/2000

K předpokladům, za nichž soud může vyhovět žalobě o vyloučení věci ze soupisu majetku konkursní podstaty (excindační žalobě), patří, že:

1) věc byla správcem konkursní podstaty příslušného úpadce vsutku pojata do soupisu majetku konkursní podstaty;

2) excindační žaloba podaná osobou odlišnou od úpadce došla soudu nejpozději posledního dne lhůty určené této osobě k podání žaloby výzvou soudu, který prohlásil konkurs (nejde o lhůtu určenou k procesnímu úkonu příslušné osoby v konkursním řízení, nýbrž o lhůtu pro uplatnění práva u soudu, to jest o lhůtu hmotněprávní - srov. cit. stanovisko, bod XXIX., str. 199 /375/, jakož i důvody rozsudku Nejvyššího soudu uveřejněného pod číslem 44/2002 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek);

3) žalovaným je správce konkursní podstaty (§ 19 odst. 2 věta první ZKV);

4) v době, kdy soud rozhoduje o vyloučení věci (§ 154 odst. 1 o. s. ř.), trvají účinky konkursu a věc je nadále sepsána v konkursní podstatě (nebyla v mezidobí ze soupisu majetku konkursní podstaty vyloučena správcem);

5) osoba, která se domáhá vyloučení věci ze soupisu, prokázala nejen to, že věc neměla být do soupisu zařazena, nýbrž i to, že právo, které vylučovalo zařazení věci do soupisu majetku konkursní podstaty, svědčí jí (srov. rozsudek Nejvyššího soudu uveřejněný pod číslem 58/1998 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, bod XXIX. stanoviska, str. 374 /198/, poslední odstavec a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. února 2002, sp. zn. 29 Cdo 342/2000, uveřejněný v časopise Soudní judikatura č. 4, ročník 2002, pod číslem 71).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Smluvní autonomie vs. ochrana slabší strany v moderním kontraktačním právu](#)
- [Reklamace vad stavby](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)